

DR. SÁRKÖZY FERENC
(1896–1974)

szülész-nőgyógyász főorvos

Született: 1896. június 2-án Jászberényben.

Apja: Sárközy László gazdálkodó, anyja: Pénzes Katalin.

1902–1906 Elemi iskolai tanulmányok Jászberényben.

1906–1915 Nyolc gimnáziumi osztály elvégzése részben Jászberényben, majd Rákospalotán. A rákospalotai Wagner Manó gimnáziumban „jó” eredménnyel érettségizett.

1916-ban már orvosnövendék volt Budapesten.

1916/17-ben egy önkéntes katonai éve volt a 29. honvéd gyalogezredben.

1921-ben volt az első orvosi szigorlata. 1923-ban a második orvosi szigorlata. 1924-ben a harmadik orvosi szigorlata.

1924. február 23-án orvosdoktorrá lett avatva a Budapesti Kir. Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem Orvostudományi Karán, de még egy éves gyakorlatra kötelezték.

1926. május 1-jén megkapta orvosdoktori oklevelét „jó” eredménnyel.

1928-ban néhány hónapos bécsi tanulmányutat tett mint orvosgyakornok.

1928-ban Budapesten kórházi alorvos lett.

1928-ban a Társadalombiztosító (Munkásbiztosító) Intézet orvosi karába ellenőrző orvossá nevezték ki Jászberény, a jászszági Felsőjárás és a jászszági Alsójárásra kiterjedő területi hatáskörrel.

1929. június 20-án tartott vármegyei közgyűlésen hirdették ki az oklevelét. 1929/32-ben budapesti klinikákon dolgozott.

1933. április 29-én házasságot kötött Szuchányi Évával és Jászberénybe költöztek.

1933. január 10-től a berényi képviselő-testület kórházbizottsági tagja lett.

1933-tól engedélyezték, hogy a jászberényi Erzsébet Kórházban ingyenesen dolgozzon.

1934-től 100 pengő tiszteletdíj ellenében a 24 ágyas szülészeti osztályvezető főorvosa lett.

1936-ban tisztiorvosi továbbképzésen vett részt. 1940-ben is még csak honorárium ellenében rendelt.

Mivel gazdálkodással is foglalkozott, 1940/41-ben elvégzett egy téli gazdasági tanfolyamot. (Ezután próbálkozott a rizstermesztéssel.)

1944-ben a kórházat megszállták a németek, majd az oroszok.

1946/1947-ben már újra a kórház soraiban található.

1947-1962: az Erzsébet Kórház szülészeti osztályának főorvosa.

1950-es években megkapta a Nép Kiváló orvosa című kitüntetést.

1953–1957: kórházigazgató helyettes.

1962–1965: a rendelőintézet nőgyógyásza, később balneológuskodik a megépült új fürdőben.

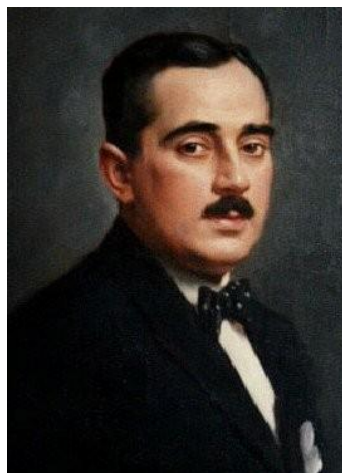
1965–1974: nyugdíjas évei Jászberényben.

Elhunyt: 1974 március 28-án. Sírja a jászberényi Szent Imre-temetőben található.

Forrás:

Családi levéltár.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/SzolnokMegyeiNeplap_1957_02/?query=Dr%20S%3A%20A%20S%20B%20Ferenc&pg=44

Városunk volt kiváló orvosa- dr Sárközy Ferenc (1896–1974)

Ha tudná, hogy most egy cikk készül róla, talán ellenezné, de meglehet, hogy egy kicsit mégis örülne, hogy nem felejtettük el, ki tudja már ilyen távolságból. Annakidején, mikor utolsó éveiben komótosan, gyalog végigment Jászberény Főutcáján csaknem mindenki üdvözölte; a férfiak kalapemeléssel és "tiszteletem főorvosúr" megszólítással, a nők többsége - gyakran lesütött szemmel. Jó napot kívántak neki, hiszen ismerték, mert városunk megbecsült szülőtte volt. Néha meg- megállt és elbeszélgetett az ismerősökkel. Nem sietett, egy kis tere- fere belefért az idejébe. Felmenői 1700-ig visszamenően, bizonyíthatóan megtalálhatók az anyakönyvekben és redemptusok voltak, akik közül egyesek anno a jászberényi tanács tagjai között is szerepeltek (senatorok) és résztvettek a város sorsának irányításában. Feribátyám szüleinek a szép nagy polgárháza, amiben végül ő maga is a haláláig lakott, ott áll még most is a Szent Imre herceg úti 7-es szám alatt. Az az épület, aminek a kéménye tetejére egy - minden évben visszatérő gólyapár -rakott fészket- kb. hatvan évvel ezelőtt, mintha tudta volna, hogy oda kell fészkelnie, mert ott lakik Jászberény szülész- nőgyógyásza, aki netán a házakhoz a gólyákkal küldeti szét az újszülötteket - mint a gólyamesében.

Gazdálkodó szüleinek egyetlen gyermekeként biztosan el volt kicsit kényeztetve, mert elég tehetősek voltak és a fiukkal nem fukarkodtak. Fiatalkori képéről egy nagyon jóvágású ifjú tekint vissza, aki az orvosegyetem után - Pesten kezdett el az egyik klinikán dolgozni, amely körülmények azt eredményezték, hogy egy csinos budapesti leányzóba botlott és egymásba szerettek. Így aztán, hiába ellenezték a szülők, ők mégis egybekeltek. Csak egy esküvői kép maradt ránk az ifjú párról, mintha a szülők tündetőleg oda sem akartak volna melléjük állni. De ez a kép azt meséli, hogy ennek így kellett lennie. Nagyon szép pár voltak és később, ha együtt látták őket a városban, megfordultak utánuk. Igaz, felesége nagyon adott magára és sminkelés nélkül soha nem hagyta el házukat. Kecses járásával, csinosságával pedig tényleg úgy nézett ki mint egy modern filmszínésznő.

Az ifjú pár a fiatal éveiben a második világháborúig a Nagytemplom utcai, még most is álló, emeletes házban lakott, (amiben az idősek napköziotthona volt, jelenleg a Jász-Nagykún-Szolnok megyei Pedagógiai Szakszolgálat található itt) amit maguknak építettek. Volt nekik egy kocsisuk és egy szobalányuk, akik a háztartásban segédkeztek. A kocsisra azért volt szükség, mert Feribátyám még lovaskocsin járt a távolban lakó betegekhez, ahová alkalomadtán hívták. De ifjúkorában ezzel - a nála kocsisként alkalmazott Kmécik Jánossal még fogatversenyeken is részt vett - ahol együtt egyszer egy díjat is nyertek. (

egy diszes bronz ló szobrocskát kaptak, ami valaha ott állt nagybátyám íróasztalán, s amit később a Kmécik családnak adtunk emlékül) Ez a bácsi az 50-es évektől predig, mivel már nem volt nekik se kocsis, se ló, a háztartásban segített a családnak, mert ezekben az években - ápolásra - odavettek magukhoz egy nagynénit és nagybácsit, amihez kellett a segítség. Mikor aztán 2 testvérem is - mint nevelt gyerekek is odakerültek, bizony nagy volt abban a négyszobás házban a nyüzsgés. De ez mind már az apai házban zajlott az akkori Alkotmány utca 7- ben, amiről a Berényi polgárházak belső világa című írásomban (Jászsági Évkönyv 2005) már egyszer megemlékeztem.

A nagybátyám a múlt század 30-as éveinek végén a berényi kórházban volt először 100 Pengő honorárium ellenében alkalmazva, mert a városnak nem volt lehetősége annakidején, hogy státuszba vegye. Csak a háború után állandósították, mikor viszont le kellett mondani földbirtokáról. Választania kellett, hogy gazdálkodni akar-e vagy a diplomájával szeretné kenyerét keresni. Ő természetesen a diplomát választotta és tekintélyes tagja lett kórházunknak, ahol az egyetemi hallgatók gyakorlatát is felügyelte és bevezette őket a szülészeti titkaiba. A császármetszés volt az a terület, ami nevét fémjelezte, minek nagy mestere volt. Dr. Suba György így emlékezik vissza az "öregre", mert 30 év korkülönbséggel csak így hívták az én nagybátyámat: amikor gyakorlatát a Szülészeti osztályon töltötte: akkor neki többek között a nőgyógyászati titkokba már korábban bevezetett kollégáktól kellett ellesnie a vizsgálatok lefolyását, amit később a főorvossal megbeszéltek. De előfordult, hogy éppen a rutinosabbak már egy kicsit "elnaggyázták" a bemosakodást, amire nagybátyám, mint a Semmelweisi tanok követője - nagy súlyt helyezett és egy ilyen szituáció alkalmával tudatosította az ifjabb kollégában ennek a lépésnek fontosságát. A kollégákat pedig természetesen rendreutasította, nehogy egyszer is orvosi hiba történjen.

A Szülész- Nőgyógyászatban nagy rend és fegyelem uralkodott, amit nagybátyám szigorának tulajdonítottak. Így tudta elérni, hogy az osztály megfelelt az akkori egészségügyi és higiéniai követelményeknek. Egyszer édesanyám is ezen az osztályon feküdt és én a látogatáson kívüli időben merészkedtem be hozzá a saját készítésű galablevesemmel, mikor is egyszer csak - a vizit ürügyén - a nagybátyám hirtelen bevonult a kórterembe. Mit tudtam tenni, mint bebújtam az ágy alá és anyukám eltakarta a lecsüngő paplanával. Így megúsztam a "dörgedelmet", mert engemet mint rokont sem kímélt volna az ő szigora. Nagy tekintélye volt az orvoskollégái előtt is. Akkor még a nehezebb, az ottani körülmények között nem megoldhatónak tűnő eseteket mindig konzilium formájában együtt tárgyalták meg, mielőtt a beteget továbbutalták Pestre. Idősebb korában a Rendelőintézet Nőgyógyászatán szorgoskodott, majd később a kéttornyú, új Fürdőben látta el a balneológiai teendőket. Ehhez természetesen képezte magát.

Azt, hogy két testvéremet magához vette, nevelte és tanította őket, azt már más írásaimban is elmondtam. Mivel nekik nem volt saját gyermekük, ezzel a gesztussal segítették népes családjukat, hogy több jusson az otthonmaradottnak. Egy másik nézőpont volt, hogy a továbbtanulásuk is így megoldódott, hiszen az "értelmiségi" kategóriába estek. Kulák gyerekként nem lett volna semmi esélyük. De velük szemben is volt abban a házban egy kis szigor. Mindazért jól kellett nekik tanulniuk és bizonyos házimunkánál is mint portörlesztés, törölgetés, vízfordás stb. segíteniük kellett. Ám voltak ott lazább hangulatú pillanatok is, mikor például az ott élő bátyám - János- tánciskolába járt és együtt próbáltunk a nyitóbálra. Nagybátyám velem táncolva megmutatta, hogy valaha ők hogyan táncolták a tangót. Mondhatom, bonyolultabban, nagy belépésekkel és a hölgyek derekának kecses hajlítgatásával, nem olyan szimplán mint nekünk tanították az akkori tánciskolás oktatóink. Vagy mikor az új zenegépünk csinjára - bínjára(magnózás, hangfelvétel, visszajátszás) tanította őt a nevelt fia - János, mert az akkori technikához is érteni kellett és ez már akkor is könnyedébben ment a fiataloknak. Nevelt lányát - Évát -aki a keresztlánya is volt - az utcán már mindenkinek csak úgy mutatta be mintha a sajátja lett volna. Nagyon szerette és nagyon büszke volt rá.

Azonkívül a vendégszeretetükről is híresek voltak és sok-sok orvoskolléga és -kolleganő megfordult náluk, mikor is nagynéném a finom tortáival, süteményeivel brillirozhatott, mert mint háziasszonynak erre volt nagy kedve, ideje és tehetsége. Vasárnaponkénti időtöltésként előfordult, hogy kártyapartikat rendeztek, mikor már az Úri Kaszinó megszűnt. Ilyenkor vágni lehetett náluk a füstöt,

mert ők is, de a legtöbb vendégük is - nagy dohányzók voltak. Lakásuk falait jászberényi festők festményei díszítették, mert bizonyos kiállítások után egy-egy kép megvásárlásával támogatták az induló vagy már befutott művészeket.

Feltűnően csinosan öltözködtek, méretes cipőket viseltek, amire annakidején nem sok jászberényinek telt. Igaz ők se flancoltak annyira és náluk is előfordult, hogy egy házivarrónő segítségével átvarraták, alakították a ruhákat, aki még nyakkendőket és lámpaernyőket is megvarrt nekik. Minden napi sétájuk a temetőbe vezető útjuk volt oda- vissza, csak nagynéném látogatta úszás miatt a nyári strandot. Vallásosságuk miatt rendszeres templombajárók voltak és mikor egyszer a püspök is tiszteletét tette a városban, ők álltak bérmaeresztszülökként mögénk.

Feri bátyámnak volt egy bizonyos jó emberismerete és élettapasztalata, de mivel kicsit szófukar ember volt, ennek csak rövid mondatokban adott hangsúlyt. Gyakran mondta, hogy "a házasság egy zsák-bamacska..." vagy például nekem, mikor az NDK- ba férjhezmentem, hogy " majd meglátod, ha nem lesz pénzedek, akkor majd oda a szerelem is". Ideszámítom azt a mondását is, mikor megjövendölte, hogy " földönfutók" leszünk, ha eladjuk a családi házunkat. Ebben is kicsit igaza lett. De előfordult, hogy néha nagyon " feketén " látott és mellésült a jóslata. Mikor például az egyik kisöcsém bélhurutos volt és alig volt élet benne, épp annakidején halt meg nagyanyám, mire Feribátyánk annyit mondott, hogy várható volt még a nagyanya, hogy egy koporsóval el lehetett volna intézni a problémákat. De nem lett igaza, mert a kisöccs felépült és megúszta a közös temetést.

Hogy mi mindent köszönhetünk neki? Fiatalabb testvéreim főleg az életünket, mert vallásossága miatt abortusz ellenes is volt és szüleimnek inkább azt tanácsolta, hogy vállaljanak bennünket. Később pedig az " anyagilag" nehéz, szocialista időkben, mivel nekik nem lett gyermekük, még azt, hogy két testvérünk ellátását - jó rokonként - magukra vállalták. Az otthonmaradott testvéreim esetében az összes, adódó orvosi problémáknál nagy segítőnk és tanácsadónk volt. Még elmondhatom, hogy a náluk való látogatásaim során, az ott töltött idő alatt ismertem meg azt a régi, polgári életformát, azt az emberi tartást, ami annak a társadalmi rétegnek jellemzője volt, amihez ők is tartoztak. Annakidején még szokás volt egymásnak személyesen új évet, húsvétot kívánni és névnapot köszönteni. . Ezek a velük való találkozásaim megmaradtak emlékezetemben. Később a násznagyom is volt és ezt az együtt- ünneplést se feledem. Amikor pedig már anya lettem, most az a gesztusa is megelevenedik, mikor három, összeszorított ujjával kitapogatta a kisgyermekem fontanelláját, vagy amikor dominózni tanította a kis nebulót.

Talán vannak még emberek, akik ismerték őt mint orvost, mint embert és értékelik személyét ill. minden szigora ellenére - szívesen emlékeznek vissza rá, mert ő - csak ha tudott - jót tett és jót akart. Ha a városunk nevében nem mondhatom, de családunk mindenkori köszönete kísérelje!
Emléke szívünkben él.

Ufer Sárközy Ágnes